

Zasedání Ediční komise UK k dokumentu
„Koncepte nakladatelské politiky UK“, 7. 11. 2012

Přítomni: Adam Jaroš, Štěpán Bojar, Miroslav Důra, Jitka Feberová, Josef Fontana, Patrik Maďa, Ina Píšová, Jakub Michálek, Marek Nečada, Daniel Toropila

Omluveni: Filip Grimm, Juraj Juhás, Jaromír Krejčí, Jiří Raboch

Program

1. Uvítání, schválení programu
2. Schválení zápisu z posledního zasedání EdASUK, zveřejňování neschválených zápisů
3. Návrh nakladatelské politiky UK
 - i. Zaměstnanecká díla
4. Různé
 - i. Setkání s prorektorem Štechem
 - ii. Repozitář dokumentů EdASUK
 - iii. Příští zasedání EdASUK

Zápis ze zasedání

1. **Schválení programu zasedání** tichým souhlasem.
2. **Schválení zápisu ze zasedání 19.10.** tichým souhlasem; schválení **zveřejňování neschválených zápisů** na webu tichým souhlasem.
3. **Návrh nakladatelské politiky UK**
 - A. Jaroš shrnul připomínky k materiálu „Koncepte nakladatelské politiky UK“ zaslaných členy komise či vzešlých z předešlého jednání pracovní skupiny EdASUKu. Členové komise dále diskutovali o připomínkách k materiálu.

Připomínky k části „Současný stav“:

- Dle I. Píšové je předložený materiál deskriptivní povahy, chybí kritické zhodnocení současného stavu, které je logickým východiskem každé koncepce.
- M. Nečada postrádá hospodářský aspekt, který by ozřejmil způsob dotování.
- A. Jaroš upozornil na nejasnou pozici dokumentu a skutečnost, že se jednotlivé body liší v míře propracovanosti. Bude mu následovat nějaký prováděcí dokument či je jím už tento?
- I. Píšová položila otázku po intenci dokumentu - je jí ekonomická vyrovnanost nakladatelské produkce UK či naplnění poslání UK, tedy zprostředkování vědění, nikoliv výnosu i za cenu ekonomické ztráty?
- Dle A. Jaroše materiál opomíjí nepublikované studijní materiály (elektronické materiály jako prezentace, handouty, kvalifikační práce apod.)
- též zmiňuje princip Open Access, není však jasné, v jakém rozsahu se k němu chce přihlásit

Připomínky k části „Návrh budoucí koncepce vydavatelské politiky UK“

A. Míra centralizace nakladatelské činnosti

- I. Píšová upozornila, že k návrhu na udělování „Certifikátu Karolinum“ se lze vyjádřit pouze v případě, bude-li jasné, kým a za jakých podmínek by certifikát byl udělován. Pokud by certifikát kvality udělovalo např. samo Karolinum, měla by mu předcházet kritická reflexe jeho činnosti potvrzující, že je skutečně elitním nakladatelským subjektem UK.
- J. Michálek připomenul Ediční řád UK, dle něhož by daný certifikát měl být udělován, a podotkl, že však pojmenovává pouze elementární principy.
- I. Píšová dodala, že Ediční řád popisuje aparát, nikoliv nároky na výsledný nakladatelský produkt, a nemůže tudíž v této podobě sloužit jako kritérium kvality.
- Dle A. Jaroše však příprava kritérií není prací EdASUK, ale vedení univerzity.

B. Vztah mezi tištěnou a elektronickou formou vydávaných publikací

- A. Jaroš shrnul dosavadní připomínky
 - název je zavádějící, jedná se spíše o vyjmenování způsobů zpřístupnění publikací
 - bod 2. nemá vnitřní koherenci, není jasná souvislost mezi jednotlivými částmi, též z něho nevyplývá, jaké typy dokumentů budou v režimu Open Access
 - v dokumentu není zahrnut MOODLE a MEFANET – materiál zohledňuje jen věci určené k publikování, nezohledňuje nepublikované elektronické materiály
 - J. Michálek poznamenal, že v otázce vydávání ebooků není zohledněn komerční aspekt. Prodávat elektronické materiály není smysluplné, neboť u tohoto typu publikací náklady převyšují výnosy, nejlepší variantou je proto Open Access.
 - P. Maďa podotkl, že ebooks budou znamenat výrazný pokles výnosů nakladatelství a nižší odbyť papírové produkce. Též upozornil na špatný marketing nakladatelství v porovnání s nakl. Academia.
 - Dle J. Michálka by byla řešením inspirace zahraničními univerzitami, jejichž produkce funguje na principu Open Access, jenž není pouhým jednosměrným kanálem univerzita – veřejnost, funguje i zpětně a nadto výrazně zvyšuje prestiž dané univerzity i z hlediska atraktivity pro uchazeče (příklad MIT).
 - Š. Bojar přislíbil na příštím zasedání přiblížit podmínky Open Access a možné důsledky jejího přijetí na UK.
-
- ke kapitole týkající se budování prestiže vydavatelské činnosti UK A. Jaroš poznamenal, že je narozdíl od ostatních kapitol poměrně detailně propracovaná co do popisu nástrojů, a dokument tak působí nevyváženě
 - Š. Bojar informoval o možnosti nástroje itunes U a proběhlých pokusech o streamování seminářů na UK (kulturologie FF UK).

Připomínky k otázce právní úpravy zaměstnaneckých děl

- Z diskuze vyplynula kritika záměru vzdát se majetkových práv k zaměstnaneckým dílům ve prospěch autorů.
- A. Jaroš upozornil, že EdASUK nyní bude prodiskutovávat podnět, který jí sice nebyl zaslán oficiální cestou, nicméně by k němu vzhledem k jeho relevanci pro oblast působnosti EdASUKu chtěla zaujmout stanovisko.
- Dle M. Nečady by možným řešením problému bylo, aby zaměstnanci dostali možnost vydat dílo pod otevřenou licenci.
- J. Michálek by podpořil publikování zaměstnaneckých děl na *WikiSkriptech*.
- A. Jaroš spatřuje právní problém v případech již vydaných děl, jejichž stávající autoři nejsou nositeli majetkových práv, a přesto je předali nakladatelství, toto bude potřeba vyřešit.

Stanovisko:

EDASUK projednala postoupení majetkových práv autorských k zaměstnaneckým dílům a nepovažuje jej za vhodné řešení. Podporuje zpřístupnění zaměstnaneckých děl na *WikiSkriptech* a jim podobných platformách za podmínek veřejné licence.

Závěry z jednání:

Pracovní skupina EdASUK vznesla výše zmíněné připomínky k dokumentu „Koncepce nakladatelské politiky UK“, z nichž by na setkání s prorektorem Štechem chtěla projednat zejména následující:

- definování cílů ediční činnosti UK
 - pozice projednávaného dokumentu v rámci nakladatelské politiky a důvody nerovnoměrné rozpracování jeho jednotlivých částí
- absence kritického zhodnocení současného stavu nakladatelské politiky UK, stejně jako činnosti Karolina
- míra spolupráce autorů dokumentu s nakladatelstvím Karolinum, míra obeznámenosti Karolina s celkovou koncepcí nakladatelské politiky na UK
- nástroje garance kvality nakladatelské politiky UK („Certifikát Karolinum“)
- Open Access na UK
- vydávání ebooků a jejich ekonomických důsledků

Podněty na příští zasedání EdASUK:

- Během jednání byla opakovaně vyjádřena potřeba pozičního dokumentu, který by definoval dlouhodobější směřování komise a synchronizoval její cíle s cíli vedení UK ve věci ediční politiky. Tímto bude zajištěna kontinuita práce komise při pravidelné obměně jejích členů. Vytvořením tohoto dokumentu se komise bude zabývat v dlouhodobějším horizontu.
- podmínky a možnosti využití iTunes U

4. Různé:

Repozitář

V rámci transparentnosti bude odkaz na repozitář dokumentů EdASUKu přidán na veřejné stránky ASUK k zápisům ze zasedání komisí.

Setkání s prorektorem Štechem

Středa, 14.11., 16.00– 17.30, místnost bude upřesněna

Příští zasedání EdASUK

Středa, 21. 11., 16.00

Zapsala: Ina Pišová
Připomínkovali: Jitka Feberová
Adam Jaroš